

2 KREDITES, SZABADON VÁLASZTHATÓ SZEMINÁRIUM

NAPPALI II. FÉLÉV; IDŐPONT: KEDD 17:00–18:30, HELYSZÍN: (?) TEREM

Előadó: Galaczi Tibor

A tanegység célja: A tanegység célja, hogy Fritz RIEMANN: *A szorongás* című könyve feldolgozása által a hallgató átfogó elméleti keretben ismerje meg a szorongás összetett jelenségét. A szeminárium során a feldolgozás a könyv alapján történik, de az egyes jelenségeknél pszichopatológiai jelenségek és pszichodinamikai elméletek ismertetése és megbeszélése során hogy a hallgató megismeri a jelenleg vezető álláspontokat is a kérdésben.

Az elemzések során megismerkedünk az egzisztenciális pszichológia alapfogalmaival és elméleti megközelítésével, RIEMANN műve alapján pedig elhelyezzük a szorongást mint jelenséget ebben a keretben. A szerző által javasolt karakterstruktúrák segítségével áttekintjük azokat az okokat, amelyek jellegzetesen egzisztenciális szorongáshoz vezethetnek: az odaadástól, az énné válástól, a változástól és a szükségyszerűségtől való szorongást, amelynek fennállása pervazív működésmódokat hozhat létre a személyiségben. Az elemzések során áttekintjük az egyes karakterstruktúrák általános jegyeit, a szerelemhez és párkapcsolatokhoz, valamint az agresszióhoz való viszonyait, az életrajzi hátteret és azokat a jellegzetes beállítódásokat és működéseket, amelyek az egy-egy adott szorongástípussal rendelkező egyéneket jellemeznek.

A szeminárium célja, hogy általános megközelítést adjon a szorongás jelenségéhez, továbbá, hogy betekintést adjon az egzisztenciális pszichológia és az életánosan értelmezett mélypszichológia értelmezései kereteibe, ezen kívül pedig elő kívánja segíteni a hallgatók önreflektív működését, amellyel közelebb kerülhetnek saját egzisztenciális szorongásaik megértéséhez.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: A kompetens hallgató ismeri Friz RIEMANN álláspontját a szorongás alapformáiról: képes azokat felismerni, általános és néhány speciális területen történő működésükről releváns adatokkal és meglátásokkal rendelkezik. Ismeri a karakterstruktúrákból a mai pszichiátriai nosológia szerinti kategóriákat és a legfőbb pszichopatológiai tüneteket. A hallgató ismerni fogja az egzisztenciális pszichológia tágabb értelemben vett alapfogalmait és értesül legkiemeltebb szerzőinek néhány munkájáról. A kompetens hallgató képes összefüggésben látni a szorongással kapcsolatos legfontosabb mélylélektani elképzeléseket és azokat integrálni korábbi ismereteivel. A hallgató képes empatikus módon megközelíteni a szorongás jelenségét személyközi kapcsolataiban, megfogalmazni saját benyomásait, azokat strukturálni, ellenőrizni, álláspontját megfelelő érvekkel alátámasztva megvédeni.

Főbb tematikai egységek: Általános bevezetés az egzisztenciális pszichológiába és RIEMANN munkásságába; a szorongás általános jelensége, oka, működése; a megbetegítő szorongás; a szorongás jellege és ellentmondásossága; az egyes karakterstruktúrák: a szkizoid, depresszív, kényszeres és hisztérikus személyiségek; a DSM-5 néhány kapcsolódó kórképe és azok pszichodinamikai értelmezése.

A tematika a közös érdeklődés és a megbeszélés mélységének szempontjai alapján halad, a tekintetbe véve a résztvevők érdeklődését és szempontjait.

Követelmény: Aktív órai részvétel, a kötelező irodalom ismerete (előre megegyezett szentírási részletek). Megbeszélés alapján a félév során egy min. 5 oldal terjedelmű dolgozat elkészítése a dolgozatírás szabályai szerint, valamint annak leadása szorgalmi időszak végéig. Az órákon három hiányzás megengedett, ennél több előfordulása esetén a szeminárium teljesítése nem lehetséges.

Kötelező irodalom: RIEMANN, F. (2021). *Szorongás – A mélypszichológia alkalmazása arra, hogy megtaláljuk az egyensúlyt az életünkben* (B. Miklós, Ford.). Medicina Könyvkiadó Zrt. (Eredeti mű megjelenése 1961)

Ajánlott irodalom: AJTAY, Gy. (2017). *Szorongásos zavarok*. Semmelweis Egyetem., VAN DEURZEN, E. (2012). *Existential Counselling and Psychotherapy in Practice* (2nd ed.). SAGE Publications., FRANKL, V. E. (1988). *Az ember az értelemre irányuló kérdéssel szemben* (D. L. Fordította). Európa Könyvkiadó. (Eredeti mű megjelenése 1946), HORVÁTH, L., & BALÁZS, K. (2013). Szorongás és énhasadás – A kierkegaard-i bűn és szorongás modern lélektani interpretációi. *Magyar Filozófiai Szemle*, 57(3), 106–126., KŐVÁRY, Z. (2019). *Egzisztenciális pszichológia egykor és ma*. Oriold és Társai Kiadó., KŐVÁRY, Z. (2022). *Bevezetés az egzisztenciális pszichológiába: Történet, elmélet és alkalmazás*. ELTE Eötvös Kiadó., MAY, R. (2020). *A létezés felfedezése: Egzisztenciális pszichológiai írások* (K. L. Fordította). Ursus Libris Kiadó. (Eredeti mű megjelenése 1983), MÉREI, F. (2002). *Lélektani tanulmányok*. Osiris Kiadó., PETHŐ, A. (2013). Az osztálytermi szorongás hatása a magyar- és idegennyelv-órákon nyújtott teljesítményre. *Iskolakultúra*, 23(3), 106–126., SPINELLI, E. (2007). *Practising Existential Psychotherapy: The Relational World*. SAGE Publications., SZŐNYI G. (2015). *A pszichoterápia tankönyve*. Medicina. YALOM, I. D. (2001). *Egzisztenciális pszichoterápia* (B. G. Fordította). Animula Kiadó. (Eredeti mű megjelenése 1980)